

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XV. évfolyam, 72. szám

2012/4.

Lendület

Az elmúlt évben a Vidékfejlesztési Minisztérium által útjára indított tanyapályázatra egyesületünk is benyújtotta elképzeléseit. A pályázat a tanyai élet minden szeletét felölelte: így a tanyagondnoki szolgálatok fejlesztése is a támogatandó célok közé került.

Számvetést készítettünk: a pályázati program a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete működési területén 32 kistérségben 189 tanyagondnoki szolgálat részvételével valósult meg. Ötvenhárom rendezvény 2403 résztvevővel, három hírlevél 2400 példányban, egy könyv 1000 példányban, tanyagondnoki honlap 21520 látogatóval. Megvalósult programok: szakmai napok szervezése öt megye tanyagondnoki településein megyénként; Tanyafejlesztési program-sorozat a Falufejlesztési Társasággal együttműködve; térségi tanyagondnoki találkozók; háromnapos szakmai tapasztalatcsere – látóút Hajdú-Bihar megyében; tanyafórumok; színházlátogatás; továbbképzések tanyagondnokoknak, és segítőknek, jó gyakorlatok bemutatása a tanyai megélhetésről, alternatív jövedelemszerzési technikákról; elsősegélykönyv tanyagondnokoknak; vérnyomásmérő szűrőprogram a tanyán élőknek. Színházlátogatás szervezése öt megyében. Kresz Albert fotóművész tanyai életet bemutató fotóinak vándorkiállítása tanyás településeken. Pályázat főiskolásoknak a tanyák értékeiről; honlap működtetése (www.tanyagondnoksag.hu, www.falugondnoksag.hu); hírlevél kiadása 800 példányban (három szám); egyesületi ismertető magyar-angol nyelven.

Bízom abban, hogy a megvalósult találkozási alkalmak, programok, képzések, tanfolyamok segítették új kapcsolatok kiépítését, olyan ismeretek megszerzését, ami a tanyagondnoki munkának lendületet ad és megújulásra készítet.

(zelenák)

Tompa Mihály: Aratás után

*Sokat vártunk ettől az évtől,
Az időjósoknak híven.
Mondták tavaly, hogy aki éri,
Dús aratást ér az idén.*

*Midőn a hó elment tavasszal,
A szántóföld reményt adott,
Hogy a múlt évben nem hiában
Szórtuk belé a jó magot.*

*Sarlót, kaszát előkerestünk,
Hogy a sűrű kalászfek
Élesre fent csengő vasától
Előttünk rendre düljenek.*

*A csépet is mind sorra néztük,
S amelyiknek hibája volt,
Reá kötöttük jó erősen
A gyengén álló hadarót,*

*Hogy amidőn a tág szérűre
Kerül be majdan a kepe,
Szemét az érett búza-főnek
Vigan kiverhessük vele,*

*Melyet alkalmas szélben aztán
Felhányjon a szórólapát,
Kitisztítván a garmadából
Minden polyvát, gazt és lazát.*

*Ilyen készület és reménnyel
Vártuk a gazdag aratást,
De rossz időt járt, és vetésünk
Fonnyadt, veszett szemlátomást.*

*De száz mérges fű sarjadzott föl,
Gaz, dudva a vetés között,
Indáival a vad folyondár
Mindent befolyt, benyűgözött.*

*Ködös volt a menny és borongós,
Nem szült újító harmatot,
Sem a földet termékenyítő
Mennydörgésben nem csattogott.*

*Utána a szűk aratásnak
Szivünk ha bátor nyugtalan,
Mégis sokat várunk ez évtől,
Mert a szüret még hátra van.*

*Megjönnek majd a gazdag ősnek
Derült mosolygó napjai,
Midőn érett gyümölcs alatt fog
A fáknak ága hajlani.*

*Midőn a víg szüret zajától
A völgy, halom csakúgy kacag,
Száz röppentyű szikrázva röpked,
S megdördülnek a mozsarak.*

*Sajtóba jó a sárga furmint
S az érett fekete gohér,
Gerézdiből szűrünk vörös bort,
Olyan vöröset, mint a vér.*

*S midőn ez év majd lehanyatlik
S borunk magát kiforjra már,
Vigan leszünk, nagy áldomásra
Csendül kezünkben a pohár!*

Fotó: Ujvári Sándor

Kresz Albert tanyaképei

Múltba vesző paraszti világ

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete egy sikeres pályázatnak köszönhetően lehetőséget kapott arra, hogy Kresz Albert fotóművész hódmezővásárhelyi tanyaképeinek válogatott darabjait bemutassa hat olyan alföldi település lakóinak, ahol tanyagondnoki szolgálat működik. Ásotthalom, Szentkirály, Kardoskút, Röske és Szatymaz a vándorkiállítás állomásai.

A határban álló lakóház, a gazdasági épületek csoportja, a jószágok meg a föld. A tanya az alföldi ember számára ennél sokkal többet jelent: életformát, gazdálkodási módot, értékrendet, a szabadság élményét és sokak számára a gyermekkor emlékét is. Pedig ez a tanyakép egyre inkább a múlté, hiszen az 1950-es évek óta töredékére csökkent a kinn élők lélekszáma, s az egykor zárt közösségekbe ma már olyanok is beletartoznak, akiket nem a föld közelsége vonz. A hagyományos tanyai élet folytonosságát csak a tősgyökeresek idősebb nemzedékei őrzik; Kresz Albert fekete-fehér fényképein az ő mindennapjaik tárulnak elénk.

A 72 éves fotóművész a Dunántúl szülőtte és évtizedek óta Budapest lakója. A Sony magyarországi fotósaként sokáig csak muzsikussal dolgozott, a népi kultúra értékeit később kezdte fölfedezni. Az alföldi tanyák

világával a 2006 nyarán megrendezett vásárhelyi alkotótábor résztvevőjeként találkozott először. Hogyan került mégis ilyen közel ezekhez az emberekhez? A határt járva Török Nándor mezőőr – azóta Székkutas tanyagondnoka – volt segítségére, a tanyás város múltjával és hagyományaival pedig Szent Tibor néprajzkutató ismertette meg, akivel szinte alkotótársak lettek.

Mind a ketten a múltba vesző paraszti világ értékeit igyekeznek megörökíteni, szeretettel, alázattal és türelemmel, csak egyiküknek a

szó, másikuknak pedig a kép a kifejezőeszköze. A néprajzkutató nem sajnálta az időt arra, hogy meghallgassa és kézzel lejegyezze az idős vásárhelyi gazdák történeteit, a fotóművésznek pedig volt türelme kivárni a pillanatot, ami képbe zárva többet megmutat az „itt és mostból”, mint amit „ott és akkor” a saját szemünkkel láttunk volna. A hagyományos fekete-fehér technika is hozzásegít bennünket ahhoz, hogy az igazán lényeges dolgokra figyeljünk és átérezzük a képek hangulatát. Távolba futó dűlőutak, nehéz felhők az égen, a ház fölé magasodó kútágas, régi mesterek keze nyomát őrző galambdúc, emberek és jószágok, arcok, sorsok, mozdulatok...

Van olyan idős ember, akiről ez a portré lett az utolsó, de a képeknek hála, a feketeföldi tanyák világa, ahol leélte az életét, mégsem múlik el nyomtalanul. Mert az üzenet – ahogy azt Szent Tibor 1985-ben megjelent *Parasztvallomások* című könyvének egyik szereplője megfogalmazza – így hangzik: „A mi sorsunk a halálunkkal lezárul, de mégis folytatódik tovább, mert gyerökök születtek. A szülők, az embörok a gyerökeikben élnek majd tovább.”

Legyen ez ajánlás Kresz Albert tanyaképeire.

Dr. Duró Annamária

Elindult a 2012-es Tanyafejlesztési Program

Orvosolni lehet a gondokat

Július 9-étől ismét benyújthatók a Tanyafejlesztési Program pályázatai. A kormányzati prioritást élvező, teljes egészében hazai forrásból finanszírozott program a márciusban kormányhatározattal elfogadott Nemzeti Vidékstratégia egyik kiemelt térségi komplex vidékfejlesztési nemzeti programja.

Az idei program elsődleges céljai továbbra is a tanyai gazdálkodás sajátos értékek mentén történő megújítása, a tanyai életmód hátrányainak csökkentése, az alföldi tanyás térségek fenntartható, a Nemzeti Vidékstratégiához illeszkedő komplex fejlődésének elősegítése, illetve a sikeres 2011. évi program eredményes folytatása. A kormány határozott elképzelése szerint mindenképpen szükséges a magyar társadalmi, településszerkezeti és gazdaságtörténeti örökség több évszázados múltra visszatekintő részét képező tanyarendszer problémáinak határozott kezelése. A tavaly rendelkezésre álló mintegy egymilliárd forintos keretösszeg megnövelése, a programnak – a támogatások felhasználását szabályozó VM rendeleten túl – kormányrendeleti szintre való emelése is azt tükrözi, hogy továbbra is kiemelt cél annak elősegítése, hogy a magyar tanyavilág képes legyen fennmaradni, értékeit megőrizni, gazdálkodását modernizálni, visszaállítani a tanyai emberek munkájának becsületét.

A program azokat az elsődleges és legégetőbb problémákat kívánja orvosolni, amelyek kezelése tovább már nem halogatható. Mint például a tanyai áruk piacra jutásának elősegítése, a rossz állapotú külterületi utak felújításához szükséges vontatott gépek beszerzése, a tanyák energiaellátásának javítása, a tanyagondnoki szolgálatok fejlesztése, térségi tanyafejlesztési programok kidolgozása, a tanyai gazdálkodáshoz szükséges gépek, beszerzése, valamint a lakó és gazdálkodási célú épületek felújítása, az állatállomány bővítése.

A széleskörű társadalmi érdeklődés hatására a második alkalommal meghirdetett program megemelkedett, 1,5

milliárd forintos keretösszeg áll rendelkezésre, amely lehetővé tette, hogy – a tavalyi 206 településsel szemben – idén már 240 település vehessen benne részt, valamint, hogy az egyes

Víz is kellene a tanyákra
Fotó: Ujvári Sándor

célok esetében a tavalyinál magasabb keretösszegek legyenek. A program abból kiindulva, hogy a támogatás minél több tanyás településre és tanyára eljusson, a lehetőségekhez mérten minél több, a tanyák szempontjából kiemelt célt kezeljen, ugyanakkor felhasználása hatékony, célzott legyen, elkerülve a források elaprózódását – az előző évi programhoz hasonlóan –, két célterület keretében nyújt vissza nem térítendő támogatást. Az első célterületen – ahol tanyagondnoki szolgálatok is nyújthatnak be pályázatot – közösségi típusú, térségi, települési fejlesztések kaphatnak támogatást, míg a második célterületen egyéni tanyai gazdálkodók, tanyagazdaságok pályázatait várja a Vidékfejlesztési Minisztérium.

Az idei programban nagyobb hangsúlyt kapott a tanyagondnoki szolgálatok fejlesztésének támogatása. E cél tavalyi sikerét jól tükrözi, hogy 2011-ben a 34 formailag megfelelt és befogadott pályázat közül mind a 34

támogatásban részesült, összesen 31,2 millió forint értékben. A tanyagondnoki szolgálatok a pályázatok során főleg a működésüket segítő, mindennapi munkájukat megkönnyítő kis értékű eszközöket, például ételhordókat, ételmelegítőket, gyermekülést, fűkaszákat, számítógépet stb. szereztek be, illetve különböző esélyegyenlőségi programokat valósítottak meg.

A tavalyi két céllal szemben idén már három területen adhatnak be pályázatot a tanyagondnoki szolgálatok, hiszen új elemként jelent meg a mobil egészségügyi vizsgálatok végzésének szervezése, telemedicinai eszközök beszerzése tanyai lakosok számára cél, amely a tanyai idős lakosság egészségügyi állapotának javítását hivatott szolgálni. A tanyagondnoki szolgálatok fejlesztésére idén 100 millió forintos megemelt, indikatív keretösszeg lett elkülönítve, valamint az egy pályázatra megítélhető támogatás maximális összege is emelkedett – célonként – 5 millió, illetve 7 millió forintra.

Az érdeklődőknek a pályázatokat 2012. július 9-től legkésőbb 2012. augusztus 31-ig lesz lehetőségük benyújtani, a Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet (NAKVI) elektronikus adatlap-kitöltő felületén. Az elektronikus kitöltő felület elérhető, illetve letölthető a www.nakvi.hu honlapról, ahol a program pályázati felhívásai, a vonatkozó 62/2012. (VI. 29.) VM rendelet, és további hasznos információk is megtalálhatók.

A Vidékfejlesztési Minisztérium véleményei szerint a program megfelelően szolgálja majd a tanyák elszorvadásának megállítását, hosszú távon pedig a tanyavilág újbóli felvirágzását. A rendkívül népszerű program a kormány tervei szerint 2013-ban is folytatódik majd, mégpedig az ideinél is magasabb keretösszeggel, mely jövőre lehetővé teheti majd a jelenleginél is nagyobb területi kibővítést, új támogatási célok bevezetését, valamint az egyes célokra elkülönített keretösszegek további növelését.

Balogh Attila–Dr. Viski József
Vidékfejlesztési Minisztérium

Gombán találkoztunk

Reformkori emlékekből (Fáy Andrásról) összeállított kiállítás, díjnyertes gombai borok bemutatója és a gombai népművészeti kör hímeiből rendezett tárlat várta Pest, Jász-Nagykun-Szolnok megye és az Észak-Kiskunság településeinek falu- és tanyagondnokait, polgármestereit,

nyen. Ezt követően Balogh Attila, a Vidékfejlesztési Minisztérium stratégiai referense részletesen ismertette a 2012-es tanyag pályázat kiírását és a pályázati feltételeket.

A település látnivalói közül két különlegességre hívták fel a figyelmünket a házigazdák: láthattunk egy lo-

táros terület) látogattunk. Az alapító szerint fontos, hogy a falu önellátó, önvezérelt, a természettel együttműködő egység legyen, kizárólag természetes, helyi építőanyagokból épülhet fel (30 km-es körzetben belülről próbálják beszerezni az építőanyagot), a gazdálkodásban hagyományos fajtákat és eljárásokat használnak. Itt Géczy Gábor fizikus, Magfalva alapítója tartott előadást A vidék jövője, a jövő vidéke címmel. Nagyon sok érdekességet hallhattunk és láthattunk környezetünkéről, arról például, hogyan vigyázhatunk kicsit jobban arra a bolygóra, melynek neve Föld.

A program után visszatértünk a rendezvényházba, ahol meglepetésekkel vártak bennünket. A helyi iskolások néptáncműsorral kedveskedtek, Kiss Attila borász, az Unghváry László Borlovagrend tagja vezetésével pedig a TÁPIÓVIN Kft borait kóstolhattuk meg, köztük azt a Cabernet Sauvignon-t is, mely a Kunsági Borverseny, valamint a Duna-Borrégió Aranyérmes bora lett 2011-ben. Ebéd után a gombai polgármester vezetésével rövid sétát tettünk a faluban, melynek során megtekintettük a pályázati erőforrásból megvalósult, minden igényt és korszakot kielégítő játszótér, az óvodát, és a gyönyörű helyen fekvő falu központját, nevezetességeit.

TM – CZK

jegyzőit a június végén megrendezett szakmai napon. A program a Gödöllői-dombság déli lankáin megbúvó, közel háromezer lelket számláló település, Gomba rendezvényházában zajlott.

A helyben található kastélyok, kúriák közül több köthető a Fáy családhoz: például a polgármesteri hivatal is egyik kúriájukban alakították ki. Az egybegyűlteket Lehota Vilmos, a „kastélyos falu” polgármestere köszöntötte, majd felvázolta Gomba múltját, jelenét, és szót ejtett a jövőbeli elképzelésekről. Az önkormányzat a falu két külterületi részén tanyagondnokságot működtet. Kiss Tibor tanyagondnok beszélt munkájáról, a Felsőfarkasdon és Tetepusztán élők segítéséről, a nehézségekről, a problémákról, és arról, hogy mindennek ellenére megvan a maga szépsége ennek a szolgálatnak.

Sor került a főiskolásoknak, egyetemistáknak kiírt A tanyák értékei című pályázat eredményhirdetésére is, azon hallgatók számára, akik nem tudtak jelen lenni a gyulai rendezvé-

vardát (tulajdonosa: Tóth Tibor), mely a legmagasabb szakmai követelményeknek is megfelel. Bértartással és versenyek lebonyolításával foglalkoznak. Majd Magfalvára (Monor és Gomba között elhelyezkedő közel 80 hek-

Vetélkedő négy keréken

A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Baleset-megelőzési Bizottsága a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületével együttműködve rendezte meg a Falugondnokok négy keréken baleset-megelőzési és közlekedésbiztonsági vetélkedőt.

Június végén immáron harmadik alkalommal zajlott le Kecskeméten a Falugondnokok négy keréken című vetélkedő, melyet Geisztné Kamasz Erzsébet rendőr őrnagy, a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Baleset-megelőzési Bizottságának titkára vezetett kollégái segítségével. A programban közreműködtek a Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Hatóság, valamint a Füredi Autósiskola munkatársai, a versenyzők között pedig Pest, Jász-Nagykun-Szolnok, Bács-Kiskun és Csongrád megyei falu- és tanya-gondnokok vettek részt.

A rendezvény célja: a KRESZ-t már jól ismerő, rendszeresen gépjárművel közlekedő tanya- és falugondnokok számára egy magasabb szintű megmérettetés lehetőségének megteremtése, balesetmentes közlekedésük elősegítése, valamint olyan ismeretanyag átadása, mely a falugondnokok hasznára lehet a helyes és jogkövető közlekedési magatartás kialakításában.

Háromfős csapatok mérték össze tudásukat. A részvétel feltétele az érvényes B kategóriájú vezetői engedély megléte volt, valamint a kerékpáros versenyzőknek a kerékpározni tudás. A rekkenő hőségben kilenc csapat látott a feladatok végrehajtásához. Elsőként B

kategóriás elméleti KRESZ-lapot töltöttek ki, egyszerre tízen dolgoztak a számítógépek előtt. A felügyelő Komáromi László vezetéstechnikai és baleset megelőzési csoportvezető volt. A legkevesebb hibapontot Rácz Antal (Kiskunmajsa), Kálmán Gábor (Sándorfalva) és Pipicz Imre (Ásotthalom) érte el.

Ezután a csapatok egy-egy tagja személygépkocsival – Szűcs Tibor vizsgabiztos jelenlétében – 20 per-

rendőr százados és Komáromi László csoportvezető végezte, a legkevesebb hibapontot pedig Richvalszky József (Cserkeszőlő) gyűjtötte.

Hojsza Tamás rendőr főtörzsőrmester bíraskodásával a verseny legvicsebb része következett: egy ittasságot szimuláló szemüvegben kellett az Auchan áruházban időre, bevásárlólista alapján, pontosan meghatározott termékeket vásárolni – rendőri kísérettel,

cet vezetett a kecskeméti forgalomban. Legügyesebbnek Kálmán Gábor (Sándorfalva) bizonyult. A program során motoros szimulátoron is bizonyítani kellett, mégpedig Martinák István osztályvezető irányításával. A győztesek: Bálint László (Ásotthalom) és Szabó Roland (Jakabszállás). Következett a kerékpáros ügyességi verseny. Minden csapatból egy személynek kerékpárral kellett végigmennie az akadálypályán. Volt szlalom, rázópad, tárgyáthelyezés, lengőkapun történő áthaladás, „fésű”, sarokfordító. A feladatok ellenőrzését Polgár Péter

láthatósági mellényben. Rácz Antalnak (Kiskunmajsa) sikerült a legjobban.

A versenyzőknek számot kellett adniuk elsősegély-nyújtási ismereteikből is. A háromfős csapatok valamennyi tagjának szerepelnie kellett: egyikük tesztet írt, másikuk szituációs gyakorlaton vett részt, harmadikuk újraélesztést mutatott be. A feladatot Subicz József mentőtiszt felügyelte. Legjobban Nagy Gábor (Kiskőrös), Pipicz Imre (Ásotthalom), Antoni Zoltánné (Domaszék), Szabó Roland (Jakabszállás), Mihályi Zsolt (Pálmonostora) szerepelt.

Az első helyezést a Bács-Kiskun megyei csapat szerezte meg: Nagy Gábor (Kiskőrös), Szabó Roland (Jakabszállás), Mihályi Zsolt (Pálmonostora). Másodikak lettek a Csongrád megyeiek: Kálmán Gábor (Sándorfalva), Simon Mihályné (Bordány), Faragó Laura (Bordány). A dobogó harmadik fokára szintén a Csongrád megyeiek (ásotthalmi csapat) léptek fel: Bálint László, Pipicz Imre és Hebők Antal. Negyedik lett a másik Bács-Kiskun megyei csapat: Suba László (Csengőd), Tercsi István (Ágasegyháza), Varga Ádám (Kecskemét).

Lászlóné Zsiros Mária

Két éven át tart a projektünk

Segítség a kismamáknak

Tanyagondnokokkal a miNŐségért – képzési és munkavállalási lehetőségek édesanyáknak (TÁMOP-1.4.3-10/2-2F-2011-0002 projekt)

A Társadalmi Megújulás Operatív Program az életkörülményeikből fakadóan hátrányos helyzetű munkanélküli álláskeresőket esélyeinek javítását tűzte ki célul. Ezt a foglalkoztatás és jövedelemszerzésre való képesség megteremtésével kívánják elérni. Ennek érdekében az Európai Szociális Alap finanszírozásával olyan munkaerő-piaci programokat támogatnak, melyek elősegítik a munkanélküli emberek társadalmi és munkahelyi beilleszkedését, tartós munkába állását figyelembe véve mind az egyéni képességeiket, szükségleteiket, sajátos helyzetüket, mind pedig a helyi gazdasági helyzetet és munkaerő-piaci igényeket.

A nyílt munkaerőpiacra visszatérő, illetve a gyes-t, gyed-et követően elhelyezkedni kívánó szülő speciális

munkaerő-piaci hátrányokkal rendelkezik, de számára hatékony segítség nyújtható. E célcsoport esetében különösen fontos a készség- és kompetencia-fejlesztés, speciális munkaerő-piaci képzés, gyermekfelügyelet biztosítása (beleértve a munkahelyi gyermekfelügyelet megszervezésére irányuló intézkedéseket), befogadó munkakörülmények, család és munkahely összeegyeztetését lehetővé tevő rugalmas foglalkoztatási formák kialakítása. A képzés és a munkagyakorlat a projektben résztvevőket is megerősíti és olyan konvertálható tudást ad a kezükbe, amit a helyi közösségben tudnak majd hasznosítani.

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete három partnerével (Cibakháza Nagyközségi Önkormányzat, Kelebia Község Önkormányzata és Ásotthalom Község Önkormányzata) megnyert TÁMOP- 1.4.3. projektjét júliusban indította el. A projekt az egyesület területén, négy kistérség (Kecskemét, Kunszentmárton, Mórahalom és Kiskunhalas) tanyagondnoki településein kíván hozzájárulni a munkanélküliség csökkentéséhez, a kisgyermekes édesanyák problémáinak megoldásához. A közvetlen célcsoportot a hátrányos helyzetű kistérségben élő gyes-ről, gyed-ről a munkaerőpiacra visszatérni kívánó nők alkotják.

A projekt kétéves időszaka alatt 40 kismama képzésére, a képzés során ennek a 40 főnek munkatapasztalat

szerezésére és a képzést elvégzők közül 23 fő számára 6 hónapos foglalkoztatásra van lehetőségünk. A képzés helyben (Cibakházán és Kelebián) valósul meg, a foglalkoztatás esetében is ez a cél. A tanyasegítő képzés elvégzésével és az egyéni képzések teljesítésével helyben hasznosítható tudásra tesznek szert a programban részt vevők. Mind a képzést, mind pedig a foglalkoztatást követően a résztvevők helyben hasznosítható ismeretekkel gazdagodnak, a gyakorlati képzés során tapasztalatra is szert tesznek. A projekt ideje alatt a résztvevők egyéb, komplex szolgáltatásokra is jogosultak lesznek: például gyermekfelügyelet, szabadidős programok, sokrétű tanácsadás.

Projektünkben mintának a dán modellt tekintettük. A dán munkaerő-piaci modell a legtöbbet idézett megoldási út az Unióban. A skandináv jóléti modell dán változata az egyenlőség nagyon erős ideológiájára és az államilag elősegített női munkaerő-piaci részvételre épül. A Dán Kulturális Intézettel együttműködve a dán munkaerő-piaci modell gyakorlati megismerése, tapasztalataik átvétele érdekében szakmai utat („látóutat”) tervezünk Dániába. A tanulmányút során gyakorlati tapasztalatot kívánunk szerezni a női foglalkoztatás növelése érdekében. A dán módszerek megismertetését konferencia és szakmai napok formájában valósítjuk meg.

Kelebia

Kelebia a Dél-Alföldön található, Bács-Kiskun megye délkeleti sarkában fekvő határ menti község. A Kiskunhalasi Kistérséghez tartozik. Teljes népessége 2871 főből áll (2008. év végi adatok alapján) és területe 66,70 km². A lakók száma a kilencvenes évek második felétől stagnál. A lakosság 51 százaléka külterületeken él. Kelebia infrastruktúrája igazodik a térség fejlettségéhez. A környező településekkel és a külvilággal közúton és vasúton tartható a kapcsolat. 1921-től nemzetközi határátkelőhely.

A településen általános iskola, napközi otthonos óvoda, idősök otthona, művelődési ház, könyvtár, sportpálya található. Az önkormányzatnak saját fenntartású konyhája van, idősök klubja és házi gondozás is működik. A községben körzeti orvos, fogorvos és védőnő dolgozik. A tanyákon lakókat két falugondnok segíti.

Cibakháza

Cibakháza nagyközség az Észak-Alföldön, Jász-Nagykun-Szolnok megyében található. A megyeszékhely Szolnoktól délre a Tisza folyó bal partján, a megye délnyugati részén a Kunszentmártoni kistérségében fekszik. Megközelíthető a rajta áthaladó 442. sz. úton. Lakossága 4536 fő (2005. évi adatok alapján), területe 3821 hektár.

Első okleveles említése 1465-ből való, de a forrásokból következtetni lehet, hogy már az Árpád-korban lakott hely volt. A XVI. század elejétől mezővárosként emlegetett Cibakháza a hódoltság alatt elpusztult, újjátelepítése 1717 után indult meg, korábbi mezővárosi rangját 1832-ben szerezte vissza. A tiszai szabályozás után átkelőhelyét elvesztette, ugyanis a kanyarulatok levágásával messzire került a folyó.

A településen található általános iskola, óvoda, bölcsőde, családsegítő központ, gondozási központ, könyvtár és művelődési ház. Cibakháza két háziorvossal, védőnővel rendelkezik és gyógyszerár is található a településen. A külterületen lakókat két tanya-gondnok segíti.

Júliusban a szakmai megvalósítók ülésére, a projektindító konzorciumi ülésre és a helyi kapcsolattartók projekt megbeszélésére került sor. Ennek során az érintett szakmai csapat, a partnerek képviselői és a helyi kapcsolat-

tartatók megvitatták a projekt munkatervét, az elvégzendő feladatokat.

Mindhárom partner vállalta, hogy kialakít egy-egy játszósarkot a képzésen résztvevő kismamák gyermekeinek számára. Ennek helyszínét már ki is jelölték (Cibakháza – Családsegítő Központ; Kelebia – Könyvtár; Ásotthalom – Művelődési Ház) és jelenleg a helyi igényeknek megfelelő, szükséges berendezések, játékok feltérképezése, összesítése és megvásárlása folyik. A képzés elindulásakor a kismamák gyerekeit egy teljesen felszerelt és minden szükséges eszközzel ellátott játszósarok várja majd, ahol önfeledten játszhatnak, míg az édesanyjuk hasznos ismeretekkel gazdagodik.

Eközben a kismamák kiértékelése is elkezdődött. A helyi kapcsolattartók a szükséges tájékoztatót megkapták, a jelentkező kismamáknak szánt kérdőív is rendelkezésükre áll már. Egy rövid projektismertető a partnerek honlapján már elérhető, helyi újságban és honlapon is megjelentek híradások a

programmal kapcsolatban. Sokan a korábbi szükségletfelmérés miatt tudnak erről a programról, és folyamatosan érdeklődnek a projekt indításáról.

A tevékeny munka elkezdődött, minden partner, feladatait ismerve, aktívan dolgozik azon, hogy ez az összetett program minél sikeresebben valósulhasson meg.

Simon Annamária

Ásotthalom

Ásotthalom a Dél-Alföldi Régióban található, Csongrád megyében, a Mórahalmi Kistérséghez tartozik. Lakossága a 2005. évi adatok alapján 4179 fő és területe 12254 hektár. A források szerint „1850 után a város mintegy 64.000 katasztrális holdnyi közbirtokát bérbeadással kezdte hasznosítani”. 1852-től, a járások földjeinek bérbeadásától kezdve rohamosan megindult a tanyásodás, és növekedett a tanyai lakosok száma. Az 1850-es évek derekán Szeged a mai község területén tanyát építtetett. Az önálló községi tanács alakulását 1950-ben tartotta. A község területét tíz kerületre, illetve körzetre osztották.

A településen általános iskola, alapfokú művészetoktatási intézmény, napközi otthonos óvoda, szociális és gyermekjóléti központ és Bedő Albert Szakközépiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium, illetve művelődési ház és könyvtár található. A kiterjedt tanyavilágban lakókat öt falugondnok látja el.

Vélemények a vérnyomásmérő programról

Akkor most jól vagyok?

Harminc tanyagondnok kapott vérnyomásmérőt a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete pályázata, a Tanyagondnokokkal a tanyákon élőkért! program keretében.

Akkor most jól vagyok? – kérdezte tőlem Pista bácsi, amikor megmértem a vérnyomását. Örültem, hogy igenel válaszolhattam, és azóta is azt tapasztalom, hogy az időseket nem csak megnyugtatja a jó érték, de örömet is okoz nekik. A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete Tanyagondnokokkal a tanyákon élőkért! pályázata révén jutottam el Csólyospálosra, a vérnyomásmérő programra. Ezzel régi vágyam teljesült, mert a napi munkám során egyre többször szembesültem azzal, hogy bizony, jól jönne ez az eszköz az autóban is.

A fiatal tanyasiak közül több család rendelkezik vérnyomásmérővel, használni is tudják. Az idősek közül csak párnak van, de nem értik, mikor, mit mutat a műszer. Amióta használom az eszközt, egyre többen igénylik, hogy ellenőrizzem vérnyomásukat. Fontos, hogy az eredményeket mindig felírom, így a házi orvos munkáját is tudom segíteni, mivel pontosan látja, hogyan alakul a helyzet. Arra is volt már példa, hogy gondozottamat ez alapján szűrték ki és kezdték el a kezelését.

Nagyon hasznosnak tartom ezt a programot, beépült a napi munkámba, és külön örömet okoz, hogy ezzel a tanyasi közösség jobb egészségéhez is hozzá tudok járulni.

Suba László, Csengőd

A szegvári tanyákon teljes mértékben idősek laknak, akik rászorulnak a folyamatos egészségügyi szolgáltatások igénybevételére. Számos esetben el kell jutniuk a körzeti házi orvoshoz, ahol a vérnyomásukat is ellenőrzik. A tanyagondnoknál elhelyezett vérnyomásmérő a tanyákon élőknek segítséget nyújt.

Fontos megemlíteni a házi orvos és a tanyagondnok közötti kölcsönösen előnyös kapcsolat kiépítését. A folyamatos kommunikáció egyszerűbbé teheti a beteg és a házi orvos munkáját a falugondnokon keresztül, mely által hatékonyabb lehet az ellátás, és minősége is javul.

Csurka Zoltán, Szegvár

A bácsszentgyörgyi Aladics Mária munka közben

A májusban megtartott vérnyomásmérő programon vettem részt. Megkaptuk a vérnyomásmérő készüléket és pontos útmutatást a használatához. A faluban több idős embernek magas a vérnyomása és ezért gyógyszert kell szedniük. A rendszeres ellenőrzésre nincs lehetőségük, vagy hosszúnak találják a várakozási időt az orvosi rendelőben. Mivel sokaknak rendszeresen bevásárolok, lehetőség nyílik a vérnyomásuk megmérésére is. Volt olyan néni, akinek lecserélték a vérnyomáscsökkentő gyógyszerét egy másik fajtra. Sokszor rosszul érezte magát, mikor meglátogattam. Elkezdtem rendszeresen mérni a vérnyomását, és kiderült, hogy az új gyógyszere nem volt elég hatásos. Szóltam a házi orvosnak és visszaállította a régi pirula szedését. Jó érzés, hogy tudtam segíteni neki.

Hasznosnak tartom ezt a programot és így én is hozzá tudok járulni a falusi emberek egészségének megóvásához.

Domokos Istvánné, Klárafalva

A tanyákon élők nehezem jutnak el a házi orvoshoz. Nem tudnak kivel útnak indulni, vagy nincs rá idejük. Ezért jó, ha a házi orvossal egyeztetve megkereshetem azokat, akik elhanyagolják a rendszeres orvosi felügyeletet. A vérnyomás eredményét vezetve pontosan kitűnnek a rendellenességek. Igyekszem azokat a tanyasi lakosokat látogatni, akik a legmesszebb laknak a lakott területtől, mivel nekik nehezebb a közlekedés.

Apró Zoltán, Harkakötöny

Fontosnak tartom, hogy mindkét tanyagondnoki autóban legyen készülék, hogy szükség esetén vagy most már rendszeresen tudjam ellenőrizni a körzetemben élők vérnyomását. Mióta nálam van az eszköz, a napi munka szerves része lett, hogy vérnyomást is ellenőrzök, például ebédszállítás alkalmával, ami időben nem sok, de nagyon nagy segítséget jelent.

Fodor Zsolt, Röszke

Úgy gondoltam, hogy az aktívan dolgozó fiatalabb és középkorú korosztályt próbálom bevonni a programba. A mérési eredmények elég változatos képet mutatnak, bár a méréseket mindig dél körül végeztem, sajnos a vérnyomásmérés 11 arany szabályát nem minden esetben sikerült maradéktalanul betartani.

Az adatok viszont így is tájékoztatnak arról, hogy saját egészsége érdekében esetleg kell-e valakinek folyamatos méréseket végeznie. Elhatároztam, hogy az olyan esetekben, amikor valakinél többször mérek magas értékeket, annak kölcsönadom a vérnyomásmérőt pár napra. Elmagyarázom a működését, adok hozzá egy mérési naplót, így a nap bármely szakaszában ellenőrizheti a vérnyomását. Amennyiben az értékei azt mutatják, hogy érdemes lenne orvoshoz fordulnia, esetleg kivizsgálást kérnie, akkor a mérési eredmények ismeretében hamarabb el lehetne kezdeni a kezelést.

Véró Mihály, Derekegyház

Békés megye ezen részén sajnos kevés a munkahelyek száma, illetve Pusztaszőlős lakossága is előregedőben van, de sok a kisgyermekes család is, ebből kifolyólag nagy segítség volt a szolgálat részére ingyenesen adományozott vérnyomásmérő. Az orvosi rendelő délelőtt áll a lakosok rendelkezésére, de a nagy betegforgalom miatt szinte csak rosszullétek esetén tudják fogadni a vérnyomásukat méretni szándékozó lakosokat. Ezért a kisgyermekes családok és az idősek is nagyon örültek annak, hogy a tanyagondnoknál állandóan elérhető a vérnyomásmérő, másrészt sok család és idős anyagiilag nem engedheti meg egy digitális vérnyomásmérő beszerzését. Most már a tanyagondnok is bármikor meg tudja mérni a hozzá fordulóknak a vérnyomását.

Csiffáry Pál, Kaszaper–Pusztaszőlős

Tanyagondnoki munkám során gyakran lett volna szükség, arra, hogy egy-egy ellátott vérnyomását ellenőrizsem, de ezt csak gondozónő kiszállítással, vagy a beteg háziorvoshoz szállítással tudtam megoldani. A vérnyomásmérő program lehetőséget biztosított számomra, hogy rendszeresen figyelemmel kísérhessem ellátottjaim vérnyomását. A vérnyomás ellenőrzésből természetesen kollégáim, kolléganőim sem maradhattak ki, ők voltak az elsők, akiknél „gyakoroltam” a vérnyomásmérő használatát.

Bozóki Imre, Mórahalom

Három ellátottat irányítottam orvoshoz, miután három-négy vérnyomásmérést követően minden alkalommal magas volt a vérnyomása, gyógyszer nélkül él, orvoshoz nem ment. Felvilágosítottam, hogy a magas vérnyomás sokféle betegségnek az előzménye lehet. Mindhárman felkeresték háziorvosukat és beigazolódtak megítélésem. Az általam mért magas vérnyomás valóban valamilyen betegséget rejtett, de szerencsére az orvos megfelelő ellátást nyújtott számukra.

Serfőző Istvánné, Kiskunfélegyháza

Volt egy hölgy, akinél több alkalommal magas vérnyomást mértem. Bejelentettem a háziorvosának és elvittem a szakrendelésre. Az orvos beutalta a kórházba, azóta már hazajött. Nagyon örült, hogy a rendszeres vérnyomásméréssel kiderült a betegsége. Hálás a tanyagondnoki egyesületnek, amiért a tanyagondnokok vérnyomásmérőt kaptak; és nekem is megköszönte, hogy törődtem az egészségével.

Pásztor Máttyás, Szarvas

Negatív példaként említenék egy fiatal anyukát, három óvodáskorú kisgyermekkel, aki többszöri kérésem ellenére sem fordult orvosához, pedig jó párszor mértem nála 190 körüli systolés értéket. Mivel még nincsenek nagyobb tünetei, ezért elbagatellizálja a problémát. Hivatkozik az időjárási frontokra, rohanó életére, nem tulajdonít neki jelentőséget. Őt még győzködnöm kell, hogy forduljon szakemberhez, mert gyermekeinek még sokáig szükségük lesz rá.

Szatmári János, Gyula

A tanyavilágot járva eddig is igyekeztem rákérdezni az ott lakók egészségügyi állapotára. Ezen túl, aki igényli, annak meg is tudom mérni a vérnyomását. Az első tapasztalatok nagyon kedvező képet mutatnak. Minden egyes mérést felvezetek a naplóba, amelyet bemutatok a körzeti orvosnak, ezzel is segítve az ő munkáját. Biztos vagyok benne, hogy a készüléket a továbbiakban is széles körben fogom használni. A későbbiekben szeretnék még egy vércukor- és egy koleszterinszint mérőt is beszerezni a szolgálat számára.

Varga Pál, Kardoskút

A háziorvosok, szakemberek is üdvözik ezt a tevékenységünket, hiszen mi olyan emberekhez is eljutunk, akik nincsenek folyamatos orvosi kontroll alatt, és nem is gondolják, hogy van valami problémájuk. Viszont egy vérnyomásméréssel kiderülhet, hogy szükség van-e esetleg orvosi vizsgálatra a magas, alacsony vagy ingadozó eredmény miatt. Az okok között szóba jöhetnek vesebetegségek, hormonális zavarok, érlemezésedés, de a panaszokat okozhatják gyógyszerek is. A helytelen táplálkozás, a pihenés hiánya, a stressz is a probléma forrása lehet, amelynek megállapítása szakember feladata.

Ahogy már említettem, az én körzetemben nagyon pozitívan fogadják ezt a tevékenységet. Van, ahol én szólok időnként, hogy mérjünk vérnyomást, de legtöbb helyen maguktól igénylik az emberek. És nem csak azok, akik éppen rosszul érzik magukat, hanem azok is, akiknél nincsenek semmilyen tünetek, hiszen ők is tudják, hogy a rossz vérnyomás nem mindig jár együtt rossz közérzettel.

Hebők Antal, Ásotthalom

Alternatív jövedelemszerzési technikák

Közösséget erősítő múlt

Egyesületünk elmúlt évi sikeres tanyapályázata tette lehetővé az érdeklődő tanyagondnokoknak és civileknek, hogy részt vehettünk az Alternatív jövedelemszerzési technikák – műhely programján. Júniusban Ásotthalomra is ellátogattunk.

A helyi gondozási központban találkoztunk, majd a Bedő Albert Középiskola és Erdészeti szakiskolába vettük az irányt. Itt fogadott bennünket Andrásy Pál tanár úr, aki mesélt az oktatási intézmény történetéről. Az iskola 1883. október 10-én nyitotta meg kapuit, azóta folyamatosan erdészeti szakképzést folytat. A tanulók számára kötelező a kollégium igénybevétele – még a helybelieknek is. Ma már érettségi bizonyítvány is szerezhető, valamint a virágkötő szakma is elsajátítható. Az iskolát körülvevő 10 hektáros területen a tanulók bekapcsolódhatnak a leendő szakmájuknak megfelelő gyakorlati oktatásba, ehhez az iskola megfelelő gépparkkal rendelkezik. A képzés végére jogosítványt is szerezhetnek a tanulók.

Az épületben található az erdészeti szakmát bemutató kiállítás. Itt láthattuk az alapításról szóló dokumentumokat, majd nyomon követhettük az iskola történetét a II. világháborúig, illetve egy másik teremben napjainkig. Az erdészeti gyűjteményben termés-, fametszet-, faszén- és talajgyűjteményekben gyönyörködhetünk. A vadászati gyűjteményt korabeli és napjainkból származó preparátumok mellett vadnyom- és vadhulladék gyűjtemények színesítik.

A látlat leglátványosabb része a fakitermelés kézi eszközeinek fejlődését bemutató rész. A régi fejszék, bárdok, kézi fűrészek mellett egy kisebb motorfűrész-gyűjtemény is található. Különleges egymás mellett látni a famegmunkálás kézi és gépi tárgyi emlékeit. Ásotthalom környékének természeti értékei közül a láprét növényvilága préselt növényeken és fotókon is megtekinthető.

Szívesen nézelődtünk volna még, de már várt bennünket a DALERD Rt. (Erdészeti) vadászházában Lunka Lajos erdészeti igazgató-helyettes, aki Juhász Pál igazgató megbízásából a helyi erdő- és vadgazdálkodással ismertette

meg csapatunkat. Megtudtuk, hogy az alföldön nem őshonos az akác, de jól tűri a helyi adottságokat, az alacsony talajvízállást. Más fafajokról is hallottunk, így a nyárról, tölgyről, fenyőről. Megtekintettük a csemetekertet, ahol erdősítésre nevelnek facsemetéket. A beszélgetésen szóba került a vadgazdálkodás, a szakszerű vadászat is.

A nap második felében a kassori tanyamúzeumot kerestük föl, ahol kollégáink már vártak bennünket. Nyergesné Mária egyben az Unióban a Tanyákért Egyesület elnöke is. Mesélt a kezdetekről, a nehézségekről, a rengeteg kétézi

munkáról, amelynek eredményét láthattuk a szépen rendezett régi tanyaépületben. Ide gyűjtötték össze a tanyai életforma még fellelhető tárgyi emlékeit, hogy megőrizhessék az utókor számára. Sok ember tartotta ezt fontosnak, hiszen még most is érkeznek felajánlások, pedig már teljes a berendezés. Ezt az önként vállalt feladatot ellátni igaz, közösségért végzett munka, szabadidőt, fáradságot nem is lehet számolni.

A tanyamúzeum mellé épült kassori közösségi házban Bodó Gyöngyi helyi őstermelővel beszélgettünk, aki az elmúlt évben meghirdetett tanyafejlesztési pályázaton nyert, és ezzel kapcsolatos tapasztalatait osztotta meg velünk. Számos kérdés hangzott el, sokakat érdekelt ez a lehetőség. Mára megvalósult a pályázat, így Gyöngyi a tervektől a befejezésig tartó nehézségekről, akadályokról is be tudott számolni. Ha az ember elkötelezett egy feladat iránt, a szívós kitartás, az áldozatos munka, ha nem is egyik napról a másikra, de elvezet a kitűzött cél megvalósulásáig. Igaz, közben újabb tervek és célok jönnek elő, de ez nem baj, mert a feladatok előre visznek, további lendületet adnak.

Végül a Pipicz Imre kollégánk főzte ebéd várt minket. Megtapasztaltuk, hogy a közösségi ház kiválóan alkalmas ilyen rendezvények lebonyolítására is. A délután során a szatymazi Homokháton megnéztük Csányi Imre kollégánk vaddisznós kertjét, melyet mezőgazdasági vállalkozóként üzemeltet.

Szűcs Imréné, Domaszék

Visszatértek az őshonosokhoz

Úgy tűnt, az időjárás nem nekünk kedvez. Borongós időre ébredtünk és mire megérkeztünk a Kerek-egyháza közelében lévő Rendek-tanyára, az eső is szemerkélni kezdett. Mialatt a házi pálinka és a kemencéből áradó meleg felmelegített minket, a nap is kisütött.

Rendek László és felesége, Olga lassan két évtizede foglalkozik őshonos növények termesztésével és őshonos állatok tartásával. Többek között termesztenek rozsot, búzát, paprikát, petrezselymet, salátát, csicsókát, sárgarépat. A gyógy- és fűszernövényeket akár helyben teaként is meg lehet kóstolni. Állataikat (mangalica, baromfi, racka juh, kecske) szabad tartásban nevelik.

Önellátásra rendezkedtek be, szinte mindent megtermelnek maguknak, amit nem tudnak, azt barter kereskedelem útján szerzik be. A húst zsírban tárolják és a többi élelmiszerhez sem adnak mesterséges adalékokat, hanem hőkezeléssel tartósítják azokat. A mi kis csapatunk sem maradt éhen, Olga saját készítésű rozsos zsemlével, csicsóka pástétommal, mangalica szalonnával és kolbással várt bennünket, amit végül homoktövis szörppel, menta teával és bodzaléval öblíthettünk le.

A telken a gazdasági és lakóépületek mellett tanyamúzeum is található, melynek berendezési tárgyai a dédszülőktől, nagyszülőktől örökölt, népi motívumokkal ellátott korhű bútorokból, konyhai eszközökből és használati tárgyakból kerültek ki. Külön

érdekes, hogy a búbos kemence nem csak a meleget adja, hanem mai napig használják kenyér vagy hússütésre. A múzeumban található kamra a gyermekkoromat idézi, amikor még hokedlin pipiskedve próbáltam elérni a legjobb falatokat, amit a nagymamám a gerendáról lelógva tartott.

Mivel fontosnak tartják a népi hagyományok, a paraszti életforma és kultúra ápolását, megismertetését, az odalátogatók aktívan részt vehetnek a ház körüli munkálatokban. Hagyományos szerszámokat, játékokat vagy éppen vályogteglát készíthetnek. A fiatal lányok, asszonyok „kipróbálhatják” magukat a konyhában, Olga receptjei közül válogathatnak kedvükre.

Ezek után nem is meglepő, hogy vendéglátóink több hazai és nemzetközi elismerésben is részesültek már. 1997-ben a Tanyák értékei pályázaton első díjat nyertek a tanyai épületegyüttes helyreállításáért és megőrzéséért. 1998-ban a Henry Ford-díj európai különdíjában részesültek a népi kultúra megőrzéséért és a környezetvédő gazdálkodásért. 2004-től több éven keresztül a Slow Food Biodiverzitásért Alapítvány égisze alatt vettek részt Olaszországban a gasztronómia világkiállításán, ahol a mangalica kolbászuakat mutatták be.

Mivel nagyon jól éreztük magunkat Rendekéknél, biztos vagyok benne, hogy a csoportból sokan visszatérnek még a kerekegyházi határban megbúvó tanyára.

Gyógynövénytár

Medveszőlő (Arctostaphylos uva-ursi)

Mi a népies neve?

Medvebogyó.

Mi jellemzi a növényt?

Alacsony termetű, örökzöld törpecserje. Bőrnemű levelei visszás-tojásdadok, felületük sima, szegélyük nem megvastagodó. Fonáki oldaluk fénytelen, barna mirigypontok nélküli. 3–12 virága fürtökben nyílik, a párta csupor alakú, színe fehér, a rövid pártacimpák pirosók. Bogyószerű csonthéjas termése piros. A hangafélék (Ericaceae) családjába tartozik, havasok lejtőin, sziklás hegységeken előforduló örökzöld törpecserje.

Hogyan gyűjtjük?

A növény levelét és leveles hajtását hasznosítják gyógyászati célokra, ezek egész évben szedhetők, mégis a legjobb késő nyáron gyűjteni. Hazánkban nem őshonos.

Mik a növény hatóanyagai?

A fenolglükozidok közé tartozó arbutin és metil-arbutin; cserzőanyagok, flavonoidok, iridoidok. Fő hatóanyaga az arbutin és a metil-arbutin, de tartalmaz még cserzőanyagokat, flavonoidokat, iridoidokat is.

Mire jó?

A medveszőlő enyhe vizelethajtó és jó fertőtlenítő szer. Hólyag és vese-

gyulladás esetén alkalmazzák. Ajánlott még epeköbántalmak esetén, valamint baktériumok okozta enyhe húgyúti fertőzés kezelésére a kiegészítő terápia részeként. Az észak-amerikai indiánok élelmiszerként termését és levelét fogyasztották, de pipadohányként is füstölték. A növény termését a medvék fogyasztják, innen a neve.

Felhasználása?

Kivonata, illetve a belőle előállított gyógyszertmények gyakran alkalmazott szerek a húgyutak enyhe baktériumos fertőzése ellen. Vizelethajtó sajátossága azonban a medveszőlőnek nincsen. Magas cserzőanyag-tartalma miatt a gyomor és bél nyálkahártyáját irritálhatja, hosszabb távú felhasználásnál hidrokínon-mérgezés is felléphet, ezért a drog tartósan csak orvosi felügyelet mellett alkalmazható. A homeopátiában hasonlóan a húgyutak bántalmainak kezelésére szolgál. Tea: A medveszőlő teáját hideg vízzel kell elkészíteni, így mind a fertőtlenítő hatású anyagok, mind pedig a cserzőanyagok hatásai megmaradnak. Az elkészítés módja: 1 teáskanálnyi levelet negyed liter hideg vízzel leöntünk, és 4-6 órán át áztatjuk, olykor megkeverve. Ezt követi a szűrés. A húgyúti fertőzések kezelésekor javallott fogyasztása. A kezelés alatt bő folyadékbevitel szükséges.

Jó tudni!

Áldott állapotú nők és kétéves kor alatti kisgyermek ne fogyasszák! A medveszőlő teáját egy hétnél tovább ne fogyasszuk! Évente legfeljebb 5 kúra ajánlott! A növény magas cserzőanyag-tartalma az arra érzékenyeknél émelygést, hányást okozhat. Túladagolás és hosszan tartó alkalmazás során májbántalmak fordulhatnak elő.

Mandák István (1943–2012)

*„Akárhogyan lesz, immár kész a leltár.
Éltem – és ebbe más is belehalt már.”
(József Attila)*

Mandák István, Csanádalberti nyugdíjas falugondnoka 1947-ben települt át szüleiével együtt a községbe. Királyhegyesen, a gépállomáson 1958-ban szinte gyerekfejjel kezdett el traktort vezetni. 1962-ben szerezte meg a C, D, E, F/5 kategóriájú jogosítványt. A Tisza Volánál 27 évig dolgozott buszvezetőként.

Csanádalberti falugondnoki szolgálatát 1998. január 1-jén kezdte. Munkáját mindenki megelégedésére tisztelettel és becsülettel látta el. Betegsége miatt 2003-ban nyugdíjba vonult. Utódjának szívesen adta át tapasztalatait, nagy örömmel mesélt az egyesület által rendezett találkozóról.

Nyugdíjas éveiben is figyelemmel kísérte tevékenységünket, több programon részt is vett. Betegsége alatt többször igény bevette a falugondnoki szolgálat segítségét, még az élete utolsó napján is.

Nyugodjék békében!

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümeziné Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: Almási László

Rajz: Vida Ágnes

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent az

támogatásával.